

Erikoishammasteknikot suun terveydenhuollon palvelurakenteessa

Erikoishammasteknikkoa koskevat lait ja asetukset

- * Erikoishammasteknikko on laillistettu ja ammatinharjoittamisluvan saanut terveydenhuollon ammattihenkilö:
- * Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559
- * **2 §**
- * **Terveydenhuollon ammattihenkilö**
- * Tässä laissa tarkoitetaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä:
- * 1) henkilöä, joka tämän lain nojalla on saanut ammatinharjoittamisoikeuden (*laillistettu ammattihenkilö*) tai ammatinharjoittamisluvan (*luvan saanut ammattihenkilö*);
- * Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/564
- * **17 §**
- * **Hammasteknikon ammatin harjoittaminen**
- * Laillistettu hammasteknikko saa suorittaa hammaslääkärin antamia hammasteknisiä töitä sekä irrotettavien hammasproteesien teknisiä korjauksia.
- * Erikoishammasteknikolla tarkoitetaan henkilöä, joka on toiminut viisi vuotta laillistettuna hammasteknikkona ja suorittanut asianomaisen erikoispätevyuden edellyttämän koulutuksen.
- * Erikoishammasteknikko saa itsenäisesti valmistaa ja sovittaa irrallisia kokoproteeseja niiden käyttäjille. Erikoishammasteknikko ei saa kuitenkaan itsenäisesti valmistaa ja sovittaa proteeseja:
- * 1) henkilölle, jolla leikkauksen tai tapaturman seurauksena on suun rakennetta olennaisesti muuttava vamma;
- * 2) henkilölle, jolla on suun alueella jokin sairaus tai kehityshäiriö; eikä
- * 3) hampaiden juurien tai tekojuurien päälle.

Yksilölliseen käyttöön valmistetut laitteet

Yksilölliseen käyttöön valmistetulla laitteella tarkoitetaan yksittäiselle nimetylle potilaalle lääketieteellisen asiantuntijan kirjallisen määräyksen mukaisesti valmistettua laitetta. Tällaisia laitteita ovat esim. hammasproteesit ja muut hammastekniset työt sekä tietyt optiset laitteet, kuulokojeet, palovammatuotteet ja apuvälineet.

Määräyksessä annetaan asiantuntijan vastuulla laitteen yksityiskohtaiset suunnitteluohjeet. Yksilölliseen käyttöön valmistettuna laitteena ei kuitenkaan pidetä jatkuvalla tai sarjatuotantomenetelmällä valmistettua laitetta, jota on muunnettava lääkärin tai muun ammattimaisen käyttäjän erityistarpeita varten.

Näihin laitteisiin ei kiinnitetä CE -merkintää.

Valmistajan, jonka kotipaikka on Suomessa, on ilmoitettava yhteystietonsa ja tiedot yksilölliseen käyttöön valmistamistaan laitteista Valviran ylläpitämään laiterekisteriin.

Erikoishammasteknikon toimenkuvan laajentaminen

Suomen hammaslääkäriliitto lausuu hoitotakuun toteutumisesta seuraavasti: ” **Hoitotakuusta on suun terveydenhuollossa tullut monin paikoin suuri kupla. Potilaat saavat kyllä tarkastusajan, mutta hoito jumittuu pitkiin jonoihin.** Ensimmäinen hoitokäynti pystytään potilaalle yleensä järjestämään kuuden kuukauden aikana, mutta ei hoitoa kokonaisuudessaan kohtuullisessa ajassa. Hoitosuhteet saattavat myös katketa, eikä potilas tiedä, kuka häntä seuraavalla hoitokerralla hoitaa.”

Valviran antamassa lausunnossa STM:ssä 10.5.2011 järjestetyssä kuulemis- ja keskustelutilaisuudessa pidetään perusteltuna **Erikoishammasteknikoiden toimenkuvan laajentumista väestön palvelutarpeen ja erikoishammasteknikkoressurssien optimaalisen hyödyntämisen johdosta.**

THL lausunnon yhteenvedosta :THL:n käsityksen mukaan on ilmeistä että erikoishammasteknikoiden osaamisen laajempi hyödyntäminen olisi väestön näkökulmasta tarpeellista erityisesti kun terveydenhuollossa muutenkin pyritään lisäämään työnjakoa ja hyödyntämään eri ammattiryhmien osaamista.

Ammattikorkeakoulut (Metropolia ja savonia)pitävät erikoishammasteknikon tehtävänkuvan laajenemista tarkoituksen mukaisena ja toteutettavana lähete-menettelyä käyttäen.
Heillä on myös valmius tarvittavaan koulutukseen jonka arvioivat n. 300p lisäopinnoiksi.

Terveys 2000

Taulukko 12. Hammasrivistön aukkoisuus hampaallisella väestöllä (Terveys 2000)

30 – 44-vuotiaat	16 %
45 – 64-vuotiaat	57 %
=> 65-vuotiaat	84 %

Irrotettavia hammasproteeseja on 32 prosentilla yli 30-vuotiaista. Yli 55-vuotiaissa on runsaasti irrotettavien hammasproteesien käyttäjiä. Hammasproteesien kunto ei Terveys 2000 -tutkimuksen mukaan ole hyvä. Hammaslääkärin arvioimaa hammasproteesin korjaustarvetta oli 48 prosentilla irtoproteesin käyttäjistä. Myös proteesien käyttäjien omien arvioiden mukaan korjaustarve oli ilmeinen. 45 prosenttia käyttäjistä arvioi proteesinsa vaativan korjausta.

Erikoishammasteknikkoliiton kannanotto hallitusohjelmaan 2011-2015

Erikoishammasteknikkoliitto haluaa vedota oman ammattikuntansa palvelujen parempaan hyödyntämiseen suunterveydenhuollon järjestämisessä.

Hallitusohjelmassa huomioidaan ikärakenteen muutos, julkisen palvelujen kasvava tarve, kansalaisten tasapuolinen kohtelu, palvelujen saatavuus ja ennaltaehkäisevä terveydenhoito.

Toimenkuvan laajentamista tukevia kokonaisuuksia

**Palvelurakenteen muutos-
Lisääntynyt palvelun tarve**

**Suun terveydenhuollon
palvelurakenteen
uudistus**

**Palvelun saatavuuden
parantaminen**

**Erikoisosaamisen
hyödyntäminen**

**Yhteistyön lisääminen
palvelutuottajien kesken**

**Kustannusten
järjeistäminen**

THL lausunto 20.6.2011

Yhteenveto:

THL :n käsityksen mukaan on ilmeistä että erikoishammasteknikkojen osaamisen laajempi hyödyntäminen olisi väestön näkökulmasta tarpeellista erityisesti kun terveydenhuollossa muutenkin pyritään lisäämään työnjakoa ja hyödyntämään eri ammattiryhmien osaamista. Voidaan ajatella, että irrotettavat levy- ja rankaproteesit kuuluisivat erikoishammasteknikoitten toimenkuvaan esimerkiksi hammaslääkärin läheteen pohjalta. Osaproteesien korjauksia voitaisiin tehdä myös ilman lähetettä. Tällöin erikoishammasteknikoitten perus- ja täydennyskoulutukseen tulisi lisätä osio, jossa aikaisempaa laajempien oikeuksien edellyttämä erityisosaaminen huomioidaan. Erikoishammasteknikoitten ja suuhygienistien yhteistyötä voitaisiin myös lisätä.

Hampaattomuus huomioitava suun terveydenhuollon työryhmässä

Suomessa julkaistiin uutinen jossa kerrottiin yli 65-vuotiaita olevan maassamme yli miljoona. Terveys 2000 tutkimuksessa todettiin että eläkeikäisistä lähes puolet (44%) on täysin hampaattomia. Vaikka tilanne tuosta onkin hieman parantunut , on hampaattomuus edelleen Suomessa yleisempää kuin esim. muissa pohjoismaissa.

Erikoishammasteknikot ovat hoitaneet lähes 80% hampaattomista potilaista, josta kuitenkin ei ole tilastollista tietoa, koska erikoishammasteknikon potilaskäyntejä on vasta viime vuosina rekisteröity.

Potilaita hoitavalla taholla on edunvalvonnassa suuri merkitys, koska näin päätöksentekoon syntyy konkreettista tietoa potilaiden tarpeista ja hoitokäytännöistä.

Erikoishammasteknikkoliitto

Erikoishammasteknikkoliitto ry on erikoishammasteknikkojen valtakunnallinen etujärjestö. Liitto on perustettu vuonna 1979. EHT-liitto on jäsenmäärältään suurin hammasteknisellä alalla toimivista ammattijärjestöistä. Liitossa on yli 300 erikoishammasteknikkojäsentä. Järjestäytymisaste on lähes 90 prosenttia kaikista Suomessa laillistetuista erikoishammasteknikoista.

Liiton toiminnan tavoitteena on vaikuttaa terveydenhuollon kehittämiseen hammasprotetiikan osalta sekä turvata jäsenten etuja yhteiskunnassa .

Suomen Yrittäjien toimialajärjestö, SOSTE- yhteistyöjäsen, IFD; the International Federation of Denturists / European Committee.